

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 163/2022**

Schorsing van de wet die instemt met het Belgisch-Iraanse verdrag in zoverre het de overbrenging naar Iran mogelijk maakt van een persoon die in België is veroordeeld wegens een terroristisch misdrijf gepleegd met de steun van Iran

In 2021 is de Iraanse diplomaat A. Assadi veroordeeld in België tot 20 jaar gevangenisstraf wegens een terroristisch misdrijf. Op 11 maart 2022 hebben België en Iran een verdrag gesloten over de overbrenging van veroordeelde personen. Tien personen en de « Conseil national de la Résistance iranienne », die burgerlijke partijen waren op het proces van A. Assadi, vorderen de schorsing en de vernietiging van de bepaling die instemt met dat verdrag omdat het de overbrenging van de veroordeelde diplomaat mogelijk maakt naar Iran, waar hij onmiddellijk zou kunnen worden vrijgelaten. O. Vandecasteele, een Belg die sinds februari 2022 in Iran wordt vastgehouden, komt tussen in de procedure om zich te verzetten tegen die vordering. Het Hof oordeelt dat de bestreden bepaling het recht op leven van de slachtoffers lijkt te schenden in zoverre zij de overbrenging naar Iran mogelijk maakt van een persoon die in België is veroordeeld voor het plegen van een terroristisch misdrijf met de steun van Iran. België weet of dient immers te weten dat Iran in dat geval de straf niet daadwerkelijk zal uitvoeren. Het Hof is van oordeel dat de onmiddellijke toepassing van die bepaling een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou kunnen berokkenen aan de tien personen die de procedure bij het Hof instelden. Het Hof schorst de bestreden bepaling in de aangegeven mate.

1. Context van de zaak

In februari 2021 heeft de correctionele rechtbank te Antwerpen Assadollah Assadi, een Iraanse diplomaat, veroordeeld tot 20 jaar gevangenisstraf wegens een poging tot een terroristische aanslag. Op 11 maart 2022 heeft België met de Islamitische Republiek Iran (hierna: Iran) een verdrag gesloten over de overbrenging van veroordeelde personen. Verscheidene personen en de « Conseil national de la Résistance iranienne », die burgerlijke partijen waren op het proces van A. Assadi, vorderen de vernietiging en de schorsing van artikel 5 van de wet van 30 juli 2022, dat instemming verleent met dat verdrag. De verzoekende partijen verwijten het verdrag dat het de overbrenging mogelijk maakt van A. Assadi naar Iran, waar hij onmiddellijk zou kunnen worden vrijgelaten. Olivier Vandecasteele, een Belg die sinds februari 2022 om een onbekende reden in Iran wordt vastgehouden, komt tussen in de procedure om zich te verzetten tegen die vordering.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. Het belang

Het Hof wijst erop dat het Belgische recht aan de tien verzoekende partijen-natuurlijke personen, in hun hoedanigheid van slachtoffer, verscheidene waarborgen toekent in het kader van de uitvoering van de straf (waaronder het recht op informatie en hoorrecht). **In geval van overbrenging** van A. Assadi naar Iran zou de uitvoering van de straf worden beheerst door het Iraanse recht en enkel onder de bevoegdheid van Iran vallen. **De verzoekende partijen zouden zich dus niet langer kunnen beroepen op de rechten die zij in het Belgische recht genieten.** Geen enkele partij geeft aan dat het Iraanse recht aan slachtoffers gelijkaardige rechten toekent. Het Hof besluit daaruit dat **die verzoekende partijen een belang hebben om de vernietiging en de schorsing van de bestreden bepaling te vorderen.**

Het Hof oordeelt ook dat de tussenkomst van O. Vandecasteele ontvankelijk is. De schorsing van de bestreden bepaling zou immers een rechtstreeks en ongunstig gevolg kunnen hebben voor zijn situatie.

2.2. De vordering tot schorsing

Om de schorsing van de bestreden bepaling te verkrijgen moeten de verzoekende partijen aantonen dat minstens één middel dat zij aanvoeren ernstig is en dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden bepaling hen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dreigt te berokkenen.

2.2.1. Het bestaan van een ernstig middel

De verzoekende partijen voeren een schending aan van het recht op leven (artikel 2 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens). De instemmingswet zou het recht op leven van de slachtoffers schenden in zoverre zij de Belgische Regering toestaat een persoon naar Iran over te brengen die in België is veroordeeld wegens een poging tot terroristische aanslag op het leven van anderen met de steun van Iran.

Het Hof verwijst naar de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM). **Elke Staat moet de nodige maatregelen nemen om het leven van personen te beschermen. Dat omvat de verplichting om definitieve rechterlijke beslissingen die in het kader van het recht op leven werden uitgesproken, uit te voeren.** In het bijzonder oordeelt het EHRM dat **wanneer een buitenlandse veroordeelde naar zijn land van herkomst wordt overgebracht** om er zijn straf uit te zitten, **de Staat van veroordeling bij de overbrengingsprocedure het recht op leven van de slachtoffers dient te beschermen.**

Het Hof wijst erop dat **het verdrag van 11 maart 2022 de Staat waarnaar de veroordeelde wordt overgebracht de mogelijkheid biedt de veroordeelde gratie of amnestie te verlenen,** zodat de straf niet wordt uitgevoerd.

Tijdens de parlementaire voorbereiding van de bestreden wet heeft de bevoegde minister verklaard dat Iran afkeurenswaardige praktijken erop nahoudt (ontvoeringen, onrechtmatige vrijheidsberovingen en terroristische daden) en dat het vanaf de arrestatie van A. Assadi druk heeft uitgeoefend op België. Uit de veroordeling van A. Assadi blijkt bovendien dat die handelde als agent van de Iraanse inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Het Hof leidt daaruit af dat **België weet of moet weten dat** indien België en Iran het eens worden over de overbrenging

van een Iraniër die met de steun van Iran een terroristisch misdrijf heeft gepleegd, **Iran die straf niet daadwerkelijk zal uitvoeren.**

Het Hof besluit dat **in zoverre het de overbrenging naar Iran mogelijk maakt van een Iraniër die in België is veroordeeld wegens het plegen van een terroristisch misdrijf met de steun van Iran, lijkt het verdrag van 11 maart 2022 het recht op leven van de slachtoffers te schenden.** Het middel is bijgevolg ernstig.

2.2.2. Het bestaan van een risico van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Het Hof oordeelt dat **de onmiddellijke toepassing van de bestreden bepaling de verzoekende partijen-natuurlijke personen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dreigt te berokkenen.**

A. Assadi zou immers naar Iran kunnen worden overgebracht met toepassing van het verdrag van 11 maart 2022 vóór het Hof zich heeft kunnen uitspreken over het beroep tot vernietiging van de instemmingswet. Daarenboven zou een dergelijke overbrenging die verzoekende partijen de rechten ontnemen die zij in het Belgische recht als slachtoffers genieten en zou het een niet te herstellen aantasting van hun recht op leven vormen.

3. Besluit

Het Hof **schorst** artikel 5 van de wet van 30 juli 2022 die instemming verleent met het verdrag van 11 maart 2022, in zoverre dat verdrag de overbrenging naar Iran mogelijk maakt van een Iraniër die in België is veroordeeld wegens het plegen, met de steun van Iran, van een terroristisch misdrijf. Het Hof spreekt zich binnen de drie maanden uit over het beroep tot vernietiging.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)